

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФАКУЛТЕТ: ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ГЕНУИНКА СРПСКА
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
БАЊА ЛУЦА

Брф 07/350
08.03.2019.

ЗАПИСНИК О ПРИСТУПНОМ ПРЕДАВАЊУ КАО ДОПУНА НА
ИЗВЈЕШТАЈ КОМИСИЈЕ
за избор наставника у звање

І ПОДАЦИ О ПРИСТУПНОМ ПРЕДАВАЊУ

Према Статуту Универзитета у Бањој Луци, Члан 135, Став (9) и Правилнику о поступку и условима избора наставника и сарадника на Универзитету у Бањој Луци, Члан 24, на Филозофском факултету су организована приступна предавања за пријављене кандидате на Конкурсу (Одлука Сената Универзитета у Бањој Луци бр. 01/04-2.90/19 од 21. 01. 2019. године) објављеном 23. 01. 2019. године на веб страници Универзитета и дневним новинама "Глас Српске". Приступно предавање се организује за кандидате који нису раније изводили предавања на Универзитету у Бањој Луци.

На Конкурс за избор наставника за ужу научну област Методика разредне наставе (наставни предмети: Увод у методику наставе ликовне културе; Методика наставе ликовне културе; Ликовна умјетност и дјечије стваралаштво; Ликовна форма) пријавила су се три кандидата, који су одржали предавања на тематску јединицу изабрану из силабуса предмета *Методика наставе ликовне културе* (шифра предмета: МНЛК, 3 ЕЦТС на Студијском програму Учитељског студија, дана 05. 03. 2019. године у просторијама Филозофског факултета (амфитеатар 203), по сљедећем распореду:

11.00 - 11.45 Др Марин Милутиновић: *Облици наставног рада и типови часова у настави ликовне културе на млађем школском узрасту*

12.00 - 12.45 Др Мирослав Дрљача: *Естетска евалуација у настави ликовне културе на млађем школском узрасту*

13.00 - 13.45 Др Лариса Ђурић: *Дидактичко-методички принципи у настави ликовне културе на млађем школском узрасту*

Приступна предавања су се одржала пред Комисијом за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја за избор у академска звања именованом на Сједници Наставно-научног вијећа Филозофског факултета одржаној 19. 02. 2019. године (Одлука број: 07/3.240-14/19 од дана 19. 02. 2019. године) која је допуњена замјенским члановима на основу 1. Ванредне електронске сједнице Наставно-научног вијећа Филозофског факултета (Одлука број: 07/3.250/19 од 21.02.2019. године) у саставу:

1. Проф. др Тамара Прибишев Белеслин, ванредни професор Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци, за ужу научну област Методика

- васпитно-образовног рада, предсједник,
2. Проф. др Славиша Јењић, ванредни професор Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци, за ужу научну област Методика разредне наставе, замјенски члан,
  3. Доц. др Љиљана Јерковић, доцент Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци, за ужу научну област Дидактика, замјенски члан.

Чланови Комисије за разматрање конкурсног материјала и писање извјештаја за избор у академска звања проф. др Мехо Чаушевић и проф. др Салко Пезо нису могли присуствовати заказаним приступним предавањима.

У складу са Чланом 93 Закона о високом образовању („Службени гласник РС“ број 73/10) предавање је објављено на сајту и огласној табли Филозофског факултета дана 22.02.2019. године.

II ПОДАЦИ О РЕАЛИЗОВАНИМ ПРИСТУПНИМ ПРЕДАВАЊИМА

Први кандидат

Кандидат др Марин Милутиновић је одржао приступно предавање на тему *Облици наставног рада и типови часова у настави ликовне културе на млађем школском узрасту* у оквиру наставног предмета Методика наставе ликовне културе. На приступном предавању било је присутно 14 студената. Изложено предавање је трајало 45 минута. Одржано предавање је имало сљедећу структуру:

1. *Уводни дио* предавања започет је одређењем облика наставног рада као заједничког практичног рада ученика и наставника у наставном процесу. На почетку предавања изостало је јасно представљање циља, односно, исхода предавања, те издвајање и уводно представљање кључних наставних садржаја са којима ће се студенти упознати током предавања.
2. *Главни дио* предавања кандидат почиње истицањем различитих приступа у одређивању наставних облика рада, нагласивши фронтални, индивидуални и групни облик, иако није дао прецизнију класификацију или приказ различитих облика наставног рада у односу на ауторе који су се овом тематиком бавили у оквиру дидактике и методике наставе ликовне културе. Наглашава се потреба да се различити облици наставног рада комбинују, што доприноси бољем сагледавању тока наставног процеса. Кандидат истиче комбинацију облика наставног рада као најбољи начин њихове примјене јер се тиме уважају импровизација наставника, развој педагошке климе сваког одјељења, и поштовање индивидуализације и индивидуалног приступа сваком ученику. Удаљавајући се од тематске јединице, кандидат истиче проблеме, односно, позицију наставе ликовне културе у нашим школама, контрастирајући је са позицијом исте у развијеним образовним системима у Европској Унији (углавном се истиче примјер Скандинавских земаља). Даље, кандидат се бави проблематиком важности наставе ликовне културе за развој ученика, посебно акцентујући развој креативности, дивергентног наспрот конвергентном мишљењу, и развој ученика у целини, које се посебно може подстицати кроз наставу ликовне културе. Вративши се на тему облика наставног рада, кандидат истиче важност њихове примјене у смислу стварања креативне атмосфере у учоници, у којој ће ученици; без обзира на избор облика наставног рада осјећати унутрашњу мотивацију и радост стварања током израде својих

ликовних радова. У другом тематском дијелу, који је повезан са типовима часова у настави ликовне културе, кандидат замјењује типове часова са структуралним елементима часа и артикулацијом наставног процеса током часа.

3. *Завршини дио* предавања обухватио је тематски ирелевантни наставни садржај, наглашавајући да су сви ученици креативни, да настава ликовне културе подстиче десну хемисферу мозга и да у таквој настави доминира дивергентно мишљење, што укупно не доводи у везу са облицима рада у настави ликовне културе и типовима часова.

Закључак

Кандидат др Марин Милутиновић је презентовао тематску јединицу у складу са наставним програмом универзитетског предмета Методика наставе ликовне културе, а који се налази у наставном плану за студенте треће године Студијског програма Учитељског студија Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци.

Припремљеност кандидата: Кандидат није посебно припремио своје предавање (у писаном или визуелном облику), те се често удаљавао од тематске јединице, а тиме није успио садржајно пратити и поступно изложити наставни садржај током свог предавања.

Структура, артикулација наставног процеса и тематска релевантност предавања: Основни елементи у структури наставног процеса су нејасно артикулисани. Изостало је наглашавање циља, односно, исхода предавања у уводном дијелу до којих ће студенти бити вођени у наставном процесу; артикулација предавања није била у потпуности јасна, јер су уводни и завршни дио били стопљени у цјелокупно предавање. Изостала је и провјера остварености очекиваних исхода предавања у било ком облику или на одређеном нивоу мисаоне активизације студената. Изабрани наставни садржај представљен током предавања је био већим дијелом тематски ирелевантан, иако је садржавао актуелност у смислу неке друге тематске јединице. Кандидат није успио систематски да изложи наставну материју, те је показао и терминолошке нејасноће приликом одређивања кључних наставних садржаја (типови часова у настави ликовне културе и елементи у структури наставног часа). Недовољно јасно су дефинисани облици наставног рада, као и типови часова у настави ликовне културе што је било одређено насловом тематске јединице приступног предавања. Кандидат се није бавио анализом предности и ограничења њихове употребе у наставном процесу, односно, њиховим поређењем, те нису јасно доведени у везу са специфичностима наставног процеса у низим разредима основне школе. Одговарајућа стручна литература из уже научне области није била консултована.

Дидактичко-методички аспект извођења приступног предавања: Приступно предавање је изведено у форми *ex cathedra*, где је кандидат примијерио фронтални облик рада и методу усменог излагања градива са студентима. Кандидат је показао задовољавајуће говорничке вјештине и способност управљања временом. Способност комуникације са студентима овог студија није била јасније истакнута током приступног предавања, као и вјештина планирања и припремања за универзитетску наставу.

Чланови Комисије су сагласни да кандидат др Марин Милутиновић није успјешно

одржао приступно предавање које задовољава стандарде универзитетске наставе.

Други кандидат

Кандидат др Мирослав Дрљача је одржао приступно предавање на тему *Естетска евалуација у настави ликовне културе на млађем школском узрасту* у оквиру наставног предмета Методика наставе ликовне културе. На приступном предавању био је присутан 41 студент. Изложено предавање је трајало 45 минута. Одржано предавање је имало сљедећу структуру:

1. У *Уводном дијелу* кандидат је представио циљ предавања и кључне наставне садржаје са којима ће се студенти упознати током приступног предавања. Укратко одређује основни појам који стоји у наслову, те уводи студенте у различита тумачења процеса естетске евалуације, и његову двојакост у настави ликовне културе - евалуација циља и евалуација процеса.

2. *Главни дио* предавања представља неколико тематских цјелина. Прва тематска цјелина упознаје, односно, подсећа, студенте са детаљнијим приказом важнијих развојних одредница дјеце, могућностима њиховог процењивања у смислу мисаоне активности, те развојних особености дјечијег цртежа у средњем дјетињству као основних знања неопходних учитељима да разумију важност, суштину и начине примјене естетског процењивања са ученицима у низим разредима основне школе. Сљедећа тематска цјелина представља важнија питања саме естетске процјене у току наставног процеса. Кандидат истиче њену важност у смислу напредовања ученика, вредновања постигнућа и развоја њиховог ликовног изражавања, корелације са наставним садржајима других наставних предмета, али и као могућност рефлексивног поступања у смислу провјере успјешности избора адекватних стратегија, облика наставног рада и метода. Након ове тематске цјелине, кандидат детаљно упознаје студенте са елементима ликовног дјела ученика који се процењују (као што су линија, композиција, структура и слично), те наводи начине, односно, релевантна питања којима се ученици воде у естетском процењивању, илуструјући ове евалуацијске елементе прикладним егземплярима сликарa и примјерима ученичких радова. Након упознавања са ликовним елементима неопходним у примјени естетске евалуације, студенти добијају, у фронталном облику рада, задатак практичне природе да примијене научене елементе у заједничкој анализи издвојених ученичких ликовних радова и адекватног егземпладара.

3. *Завршни дио* предавања заснива се на подсећању студената о важности и начинима естетске евалуације у настави ликовне културе у низим разредима основне школе.

Закључак

Кандидат др Мирослав Дрљача је презентовао тематску јединицу у складу са наставним програмом универзитетског предмета Методика наставе ликовне културе, а који се налази у наставном плану за студенте треће године Студијског програма Учитељског студија Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци.

Припремљеност кандидата: Кандидат је припремио своје предавање у писаном и визуелном облику (достављена писана методичка припрема приступног предавања са неопходним елементима и презентација), те је ток и артикулација предавања

имала свој логичан слијед, систематичност и поступност, а наставни садржај је детаљно изложен студентима. Прије предавања студенти су добили наставни лист са наставним садржајем обликованим на начин да их припреми за примјену садржаја о којима су слушали. Кандидат је припремио адекватне егземпладаре (радове умјетника и ученичке радове) који су садржајно били усклађени са изложеном тематиком, чиме је омогућена примјена дидактичког принципа очигледности у предавању.

Структура, артикулација наставног процеса и тематска релевантност предавања: Основни елементи наставног процеса су на почетку предавања јасно артикулисани и студенти су били упознати са циљем те кључним наставним садржајима, односно, тематским цјелинама, које ће се обраћивати на предавању. Писана припрема је садржала исходе наставног процеса операционализоване на основу Блумове таксономије нивоа учења и знања које ће студенти изградити током приступног предавања. Сви структурни елементи наставног процеса, увод, главни и завршни дио, били су јасно артикулисани. Поред фронталног облика рада, који је био подржан применом очигледних средстава и визуелним представљањем наставне материје, кориштен је и индивидуални облик рада, у форми примјене и провјере нивоа наученог знања у функцији анализе ликовних елемената и естетске пројене издвојених ученичких радова и егземпладара умјетничког дјела са истом тематиком. Изабрани наставни садржаји и њихово представљање су тематски релевантни и потпуно су покрили задату тематску јединицу. Одговарајућа стручна литература из уже научне области је била консултована.

Дидактичко-методички аспект извођења приступног предавања: Кандидат је показао задовољавајуће говорничке вјештине и способност управљања временом, вичност у постављању питања, мисаоне активизације и примјену новог знања кроз ангажман и комуникацију са студентима овог студија. Кандидат је показао вјештину планирања и припремања за универзитетску наставу.

Чланови Комисије су сагласни да је кандидат др Мирослав Дрљача успјешно одржао приступно предавање које задовољава стандарде универзитетске наставе.

Трећи кандидат

Кандидаткиња др Лариса Ђурић је одржала приступно предавање на тему *Дидактичко-методички принципи у настави ликовне културе на млађем школском узрасту* у оквиру наставног предмета Методика наставе ликовне културе. Због проблема приликом доласка кандидаткиње на приступно предавање, термин је био помјерен са 10.00 на 13.00 часова. На приступном предавању био је присутан 41 студент. Изложено предавање је трајало 45 минута. Одржано предавање је имало сљедећу структуру:

1. У Уводном дијелу кандидаткиња је представила циљ предавања и кључне наставне садржаје са којима ће се студенти упознати током приступног предавања. Укратко одређује основни појам који стоји у наслову и важност дидактичких принципа у наставном процесу.
2. Главни дио предавања подијељен је у двије цјелине: представљање дидактичких принципа и метода рада учитеља. У првој тематској цјелини, која је трајала кратко у

односу на важност садржаја за изабрану тематску јединицу, уз подршку визуелног приказа, кандидаткиња детаљно излаже дидактичке принципе онако су одређени у дидактичкој науци. Истиче све релевантне дидактичке принципе, и наводи њихову најважнију улогу којом усмјеравају и обликују ток и сам процес васпитно-образовног рада у наставном процесу. Изостало је њихово повезивање са наставом ликовне културе уопште и на млађем основношколском узрасту, а тиме и могућност да се студенти боље упознају са специфичностима дидактичких принципа наставног процеса у овој методичкој области. Такође, кандидаткиња се није посебно бавила методичким принципима специфичним искључиво за наставу ликовне културе уопште и оних који су везани за наставни рад у низим разредима основне школе. Друга тематска целина, која је временски непропорционално дugo трајала, иако не посебно садржајно релевантна за тематску јединицу, представљена је на сличан начин: наведене су и укратко објашњене најдоминантније методе рада учитеља, према мишљењу кандидаткиње. Изостало је повезивање са наставом ликовне културе и истицање специфичности примјене одређених наставних метода у овој методичкој области, иако је то за тематску јединицу ирелевантан наставни садржај. При kraју главног дијела предавања, кандидаткиња је визуелно представила неколико ученичких цртежа и извршила анализу ликовних елемената без њиховог повезивања са темом приступног предавања.

3. Завршни дио предавања није посебно наглашен.

Закључак

Кандидаткиња др Лариса Ђурић је презентовала тематску јединицу у складу са наставним програмом универзитетског предмета Методика наставе ликовне културе, а који се налази у наставном плану Студијског програма Учитељског студија Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци.

Припремљеност кандидата: Кандидаткиња је припремила своје предавање у визуелном облику (презентација), коју је током предавања користила за преношење информација студентима. Артикулација предавања имала је логичан слијед, систематичност и поступност, а наставни садржај је детаљније изложен студентима. Кандидаткиња је припремила радове ученика који нису садржајно били усклађени са изложеном тематиком.

Структура, артикулација наставног процеса и тематска релевантност предавања: Основни елементи наставног процеса су на почетку предавања артикулисани, и студенти су били упознати са циљем те кључним наставним садржајима, односно, тематским целинама, које ће се обраћивати на предавању. Структурни елементи наставног процеса, увод, главни и завршни дио, били су дјелимично јасно артикулисани (у завршном дијелу предавања изостала је провјера остварености постављеног циља). Током предавања, доминирао је фронтални облик рада и метода вербалног излагања наставног градива. Изабрани наставни садржаји дјелимично су тематски релевантни (више од пола предавања је било посвећено другој тематској јединици која није одређена насловом предавања) и нису у потпуности покрили задату тематску јединицу. Одговарајућа стручна литература из уже научне области је била консултована.

Дидактичко-методички аспект извођења приступног предавања: Приступно предавање је изведене у форми предавања *ex cathedra*, где је кандидаткиња

примијенила фронтални облик рада и усмено илагање градива са студентима. Изостала је мисаона активизација студената и примјена изложеног градива на неком од нивоа учења. Кандидаткиња је показала задовољавајуће говорничке вјештине и способност управљања временом. Кандидаткиња је показала на задовољавајући начин вјештину планирања и припремања за универзитетску наставу.

Чланови Комисије су сагласни да кандидаткиња др Лариса Ђурић **није успјешно** одржала приступно предавање које задовољава стандарде универзитетске наставе.

III ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ

На основу Члана 24 Правилника о поступку и условима избора наставника и сарадника на Универзитету у Бањој Луци, а након одслушана три приступна предавања и вредновања наставничких способности три пријављена кандидата, Комисија доноси сљедеће закључно мишљење:

Др Марин Милутиновић није добио позитивно мишљење о показаним наставничким способностима током одржаног приступног предавања.

Др Мирослав Дрљача добио је позитивно мишљење о показаним наставничким способностима током одржаног приступног предавања.

Др Лариса Ђурић није добила позитивно мишљење о показаним наставничким способностима током одржаног приступног предавања.

У Бањој Луци, 07.03.2019. године

Потпис члanova Комисије:

Проф. др Тамара Прибишев Белеслин, ванредни професор за ужу научну област Методика васпитно-образовног рада, Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци, предсједник,

Проф. др Славиша Јењић, ванредни професор за ужу научну област Методика разредне наставе, Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци, замјенски члан,

Доц. др Љиљана Јерковић, доцент за ужу научну област Дидактика, Филозофски факултет Универзитета у Бањој Луци, замјенски члан.